

I.

Til Regering og Rigsdag.

I Anledning af det i den høje Rigsdag indbragte Forslag til Lov om Salg paa Afbetaling tillade undertegnede Foreningsformænd sig herved at fremkomme med følgende Udtalelse:

Det, der har foranlediget nævnte Forslags Fremkomst, er sikkert formodede Misbrug ved de Leje- eller Afbetalingskontrakter, som have en saa udstrakt Anvendelse i det moderne Forretningsliv ved Salg af Brugsting. Det er jo imidlertid ganske indlysende, at saafremt man skal kunne bevare de billige Kreditvilkaar, som ubemidlede Købere nu kunne drage Fordel af, maa den Risiko, Sælgerne løbe ved Kreditgivningen, begrænses saa stærkt som muligt. Den eneste Anvisning, den gældende Ret giver til Begrænsning af denne Risiko, er Forbehold af Ejendomsret for Sælgeren, indtil hele Købesummen er betalt. Vi behøve neppe at paavise overfor den høje Regering og Rigsdag, at Sælgeren ikke kan henvises til at søge Købesummen sikret ved Underpant, da de Former, under hvilke denne Ret stiftes, dels medføre store Bekostninger, som maatte belastes Køberne, dels ogsaa i øvrigt virke meget generende for Pantsætterten, og da Underpanteretten ikke yder nogen betydelig Sikkerhed. Forbehold af Ejendomsretten maa derimod normalt betyde Sikkerhed for Købesummen, idet Sælgeren da ikke løber anden nævneværdig Risiko end, at Køberen foretager ulovlige Dispositioner over det købte. Køberen er paa den anden Side uhyre lidt generet ved Sælgerens Ejendomsret. Køberen vil have den samme Nydelses- og Brugsret over de købte Effekter, som hvis han fuldtud havde betalt Købesummen; den eneste Indskrænkning i Køberens Nydelse af Effekterne er, at han hindres i at foretage Salg og Pantsætning af dem. I Betragtning af, at Afbetalingskontrakterne udelukkende finde Anvendelse ved Køb af Effekter, der anskaffes til Brug, kan den nævnte Konsekvens sikkert ikke betragtes som ubillig overfor den ubemidlede Køber, der faktisk selv overmaade hyppig drager Fordel af den nævnte Indskrænkning i hans Ret til de købte Ting, idet den jo tillige unddrager hans Benyttelse af Effekterne fra hans Kreditors Forfølgning. Det forekommer os derfor, at Retten for Sælgerne til at gøre Forbehold om Ejendomsretten, indtil Købesummen er betalt, saa langt fra virker inhumant overfor ubemidlede Købere, at den endog netop for disse betyder et ganske overordentligt Gode, idet den betinger en Kreditgivning, som for den ubemidlede kan være afgørende for hans Eksistens. Vi tillade os i saa Henseende at paapege Betydningen af, at den ubemidlede Syerske kan faa Kredit ved Anskaffelsen af sin Symaskine, Skomagere ved Anskaffelse af sine nødvendige Maskiner og Redskaber, Musiklæreren eller Lærerinden ved Anskaffelse af sit Instrument, Landmanden ved Anskaffelsen af sine Landbrugsmaskiner og lignende.

Det forekommer os utvivlsomt, at vil man afskaffe den Ret, Sælgeren ifølge den gældende Lovgivning har til at sikre Handelens Opfyldelse gennem Forbehold af Ejendomsretten vil man derved umuliggøre Kreditgivning til ubemidlede Kunder og gennem Forøgelse af Risikoen i høj Grad fordyre Kreditgivning i øvrigt.

I det af Folketinget vedtagne Lovforslag ophæves imidlertid den Retsregel, at Forbehold af Ejendomsretten kan tjene som Sikkerhed for en Handels Opfyldelse, idet Forslagets § 4 byder, at Benyttelsen af et saadant Forbehold fra Sælgerens Side anses som Tilbagetræden fra Handelen fra hans Side. I Stedet for at vanskeliggøre de Misbrug, som Afdragskontrakterne vel i enkelte Tilfælde medføre, afskaffer man paa et enkelt Retsomraade det Princip, som i øvrigt i Retsordenen er et Grundprincip, at en Kontrakt skal opfyldes, saaledes at Misligholdelse fra den ene Side medfører, at den anden Part har Ret til at kræve sin Interesse i Kontraktens Opfyldelse betalt, og at han har Lov til paa Forhaand at søge Betaling af denne Opfyldelsesinteresse sikret.

Det forekommer os mærkeligt, at Fabrikanten, der sælger Maskiner til Brug i den ubemidlede Haandværkers Næringsvej, ikke skal have Ret til at søge Kontrak-